

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Kompozita v současné italštině s přihlédnutím k exocentrickým formacím

Diplomandka: Jana Langrová

Vedoucí práce: Mgr. Pavel Štichauer, Ph.D.

Rozsah: 101 stran vč. bibliografie

Téma předkládané práce, tj. *Kompozita v současné italštině*, je velmi obsáhlé na diplomovou práci a autorka se je pokusila uchopit v celé šíři, ačkoli největší část práce je věnována domácím kompozitům exocentrickým. Cíle práce jsou v úvodu (s. 6) definovány vágně: „*V této diplomové práci se zaměřím na kompozita v současné italštině*“, dále (s. 6) jsou nicméně konkretizovány dva dílčí cíle, a to:

- a) nalézt co největší množství exocentrických kompozit v současné italštině
- b) zjistit, zda má charakter kompozita (exocentrické / endocentrické) vliv na tvorbu množného čísla.

V úvodních kapitolách diplomandka nejprve stručně definuje a charakterizuje pojem *kompozitum* v generativním rámci S. Scaliseho (s. 7-9). Dále se věnuje problému derivace, jejímž základem je kompozitum (s. 10-12), charakterizuje ji jako řídký jev, s nímž se setkáváme především u tzv. kompozit „úzkých“ a kompozit lexikalizovaných (*úzká kompozita*, tzv. *composti stretti*, je nicméně Scaliseho termín označující v podstatě kompozita lexikalizovaná, u nichž došlo k formální změně či významovému posunu, což autorka nereflektuje). Do kapitoly o odvozování kompozit diplomandka překvapivě řadí i problém zcela jiného druhu, a sice problém delimitace kompozit od odvozenin u výrazů jako *sottosegretario* vs. *sottoscala* (s. 11-12). Následuje výklad pojmu *hlava*, který je adekvátně prezentován souhrnem syntaktických a sémantických rysů kompozita a jeho částí (s. 13-14). Italská kompozita si pak diplomandka rozdělila na *koordinační*, *subordinační* a *atributivní* (s. 17-21) v souladu s článkem S. Scaliseho a A. Bisettové (2005) a tohoto rozdělení se volně přidržel při členění dalších kapitol, kde podrobně rozebírá jednotlivé typy kompozit, jejich rod a způsob flexe.

Pokud jde o původní cíle práce, autorce se skutečně podařilo sestavit seznam exocentrických verbonominálních (V+N) kompozit podle slovníku DISC a podle Rosendorfského italsko-českého slovníku (s. 24-46). Diplomandka však neuvádí, podle jakých kritérií kompozita vybírala a především s excerpovaným souborem nijak npracuje; nevíme, kolik kompozit našla, neodlišuje kompozita s významem instrumentálním a činitelským, nezkoumá slovní druh ani flexi nalezených kompozit (většinou jde o substantiva, ale jak se uvádí na s. 24, může jít i o adjektiva), nezkoumá syntaktickou povahu nominální složky (tj. zda je jméno subjektem či objektem slovesa) – všechna tato kritéria přitom na s. 22-24 v teoretickém rozboru cituje. Předkládaný výzkum má tedy spíše charakter surové excerptce, která teprve čeká na analýzu.

V druhém vytčeném cíli dochází diplomandka k překvapivému závěru (s. 97), a sice že „*exocentricita kompozit je (tj. kompozita) nijak neovlivňuje při tvoření množného čísla, tvoří ho stejně často jako kompozita endocentrická, přičemž se mění jeden ze členů nebo oba dva členy.*“ V podstatě by to znamenalo, že morfosyntaktická struktura kompozita nemá na jeho flexi vliv, což je v rozporu nejen s běžnými gramatikami, ale i se samotnými analýzami diplomandky, která např. u V+N kompozit postuluje převážně flexi koncovky a nikdy flexi 1. členu (s. 51), kdežto u endocentrických subordinačních N+N kompozit uvádí převážně flexi hlavy (tj. 1. členu). Jednotlivé kapitoly o flexi (s. 51, s. 57, s. 59, s. 66, s. 72, s. 75, s. 79) jsou

totiž zpracovány nesystematicky, diplomandka v nich příliš nerozlišuje mezi pravidelnými a marginálními jevy a kapitoly postrádají syntetické srovnání, z čehož může vzniknout obraz nepravidelného chaosu reflektovaný v citovaném závěru.

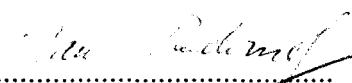
Velmi problematickou stránkou předkládané práce je zacházení s bibliografickými prameny. Samotná bibliografie (s. 101) je velmi útlá, čítá pouze tři monografie (Grossmann et al., 2004; Scalise, 1994; Štichauer, bez uvedení roku), jeden odborný článek (Bisetto-Scalise, 2005) a jednu gramatickou příručku (Serianni, 2005). Prameny autorka cituje jen velmi sporadicky (např. s. 22-23) a téměř nikdy je nesrovnává (snad s jedinou výjimkou – odstavce „*Kompozitum il pellerossa...*“ na s. 59). Předkládaná práce se tak žánrově blíží více učebnímu skriptu, nežli odborné kvalifikační práci.

Budeme-li na předkládanou práci pohlížet jako na učební text, je třeba konstatovat, že se autorce podařilo synteticky vyložit a převést do češtiny teorii o skládání slov v italštině podle současného generativního rámce S. Scaliseho a A. Bisettové. V tomto vidím největší přínos práce.

Závěr

Jana Langrová v předkládané diplomové práci podala adekvátní syntetický přehled o teorii skládání slov v italštině podle zvoleného teoretického rámce. Ve své teoretické analýze však nepoužívá argumentaci a velmi omezeně pracuje s prameny. Výzkumná část její práce postrádá jasně formulovaný cíl a omezuje se na surovou, nezpracovanou excerpci jazykových dat.

Předkládanou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím jako dobrou.

.....
PhDr. Jan Radimský, Ph.D.
(oponent DP)

V Českém Krumlově, 15. května 2007